

Dibuixants d'ara

JA.-

Un irreprimible esperit de contradicció

QUAN una persona té la sort, o la desgràcia, de posseir, ben viu i despert, l'esperit de contradicció, és inevitable que tingui ganes d'escarnir el més sagrat, de desmitificar allò que hom estima més venerable i de fer mofa de les coses i els estaments considerats més intocables. Tota aquesta sèrie d'accions, si les fa públicament i sobretot en temps de prohibició, el solen portar davant dels tribunals i els poders establerts demanen contra ell les sancions més greus.

Aquest és, en certa manera, el cas de Jordi Amorós i Ballester, dibuixant barceloní, nascut el 7 d'abril de 1944 molt a prop de la presó Model en una mena de premonició del destí ja que ha estat a punt d'ingressar-hi moltes vegades però mai no hi ha arribat a entrar.

Tenia un padrí pintor que l'animava a dibuixar però gairebé no li calia aquest estímul perquè als vuit anys ja feia historietes i als divuit va entrar a treballar als estudis Buch Sanjuán com ajudant d'animació en la producció de dibuixos animats, una de les grans aficions de la seva vida.

El primer dibuix seu va sortir al Butlletí de la FECSA però, professionalment, va debutar, en tornant de la mili, al «Metarratós» de l'època que el dirigia Conti. En aquesta revista va dibuixar-hi tres anys mentre feia col·laboracions a publicacions tècniques i professionals. Aquesta feina, però, no li va durar gaire perquè molta d'aquesta estaments no es van sentir massa satisfets amb les seves col·laboracions que consistien, per exemple, a fer acudits sobre l'avortament en publicacions mèdiques i sobre el divorci i els anticonceptius en revistes de caràcter religiós.

A finals de 1972 surt el setmanari esportiu i satíric «Barrabés» i Amorós (que sempre ha signat amb les seves inicials, JA) comença a fer-hi historietes. Diu que no entenia res d'esports però que llegia l'article que algú havia escrit i, a continuació, s'empecava la història corresponent. Quan surt «El Papus» s'hi integra de seguida i és en aquest setmanari, d'humor satíric i neurastènic com ell mateix es defineix, on trobarà el seu millor camp d'expressió, fent un tipus d'humor de provocació, inspirat

en el francès Bosch quant a grafisme i en «Hara Kiri» quant a ideologia, un humor irritant i absolutament desvergonyit, sense cap respecte ni a idees, ni a persones ni a Institucions. En les darreres èpoques del franquisme anirà sovint al jutjat, tant al civil com al militar, citacions que aniran seguint fins avui mateix, bé que no tant sovintejades. En total, calcula que, entre declaracions, judicis i recursos, hi haurà comparegut unes 80 vegades i que l'editorial haurà disposat més de 2 milions de pessetes en fiances, tot i que, durant l'etapa franquista, s'havia inventat una manera de dir les coses prohibides, en una mena de codi que els lectors habituals anaven seguint, setmana darrera setmana.

Els seus temes preferits són sempre els habitualment considerats més intocables i el seu irreductible esperit de contradicció el porta a opinar de la manera més crítica possible sobre l'església, els vells, l'estament militar, les qüestions sexuals, els governants, etc... sempre amb un llenguatge absolutament popular (i com més descordat millor) i amb un tipus de dibuix fet a correuita perquè diu que li agrada dibuixar en tensió i a contrarellotge, sempre amb presses, fins i tot quan li sobra temps. Confessa que l'acte de dibuixar no se'l pot prendre calmament i que quan comença a fer una historietes li entra una mena de febre creadora que el fa anar a cent per hora perquè, si va a poc a poc, diu que li fugen les idees i perd el fil conductor.

Amorós també ha dibuixat a «El Cuervo»; una altra publicació d'Editorial Amaiak, durant la primera època d'aquesta revista; ha fet un parell de col·laboracions a «Cul de Sec» (número 6 i 15) i ha publicat diversos llibres de dibuixos, generalment recull d'originals de «El Papus», però la seva autèntica vocació és el dibuix animat. Ha dirigit un llibre, «Historias de amor y masoques» (1978), on intervenien altres dibuixants com Gila, Perich, Ivá, Oscar, Fer, Chumy, etc... i ha fet algun curt com «El Pájaro» i sobretot «Gugú», amb Vázquez, que ha obtingut un premi de la Generalitat. També es dedica als curts comercials per a la televisió i el cinema però la seva il·lusió és fer pel·lícules educatives per a joves i films d'humor.

Lluís Solà i Dachs

